

10

COMERÇ

RESUM

L'any 2010 hi havia a les Illes Balears 18.345 empreses del sector del comerç; és a dir, el 20,48% del total d'empreses. En nombres absoluts desapareixen un total de 1.086 empreses de comerç respecte al 2009 (això representa un increment d'un 300% respecte a la desaparició d'empreses de comerç de l'any anterior), i el percentatge de disminució és d'un 0,68%. Quant a l'any 2009, respecte al 2008, en valors absoluts es produí una disminució de 369 establiments comercials, el que suposà un percentatge d'un 0,05%. El gran procés de desaparició durant aquest darrer any d'empreses del sector comercial ha fet que el percentatge d'empreses d'aquest sector respecte als altres sectors hagi davallat significativament. Un 66,48% d'aquestes empreses es dedicaven al comerç al detall, un 23,68% al comerç a l'engròs, i un 9,65% a la venda, manteniment i reparació de vehicles. Allà on s'ha produït aquesta disminució percentual és precisament en les empreses que es dediquen al comerç al detall, i aquesta és una tendència que ja es produeix des de l'any 2008.

El volum de negoci del sector comerç va ser de 12.823 milions d'euros, i el valor de la producció agregada va ser de 4.045 milions d'euros. Quasi un 60% d'aquesta producció agregada generà un valor afegit, distribuït entre un 60% de despeses de personal i un 40% d'excedent brut d'explotació.

El nombre de persones ocupades en el sector del comerç va ser de 81.469 de mitjana anual, mentre que la productivitat global del sector es va situar entorn dels 30.900 euros per persona ocupada. Respecte a l'any anterior, tant sols en el subsector de comerç al detall es produeix un increment de la productivitat, i, en canvi, en els altres dos subsectors es produeix un descens de la productivitat mitjana del personal. L'increment del salari mitjà es dona en els tres subsectors. En els subsectors de l'automoció i del comerç a l'engròs es produeix una disminució de la mitjana de persones treballant per empresa, mentre que en el comerç al detall es produeix una petita repuntada i es passa d'una mitjana de 3,6 a 3,7 persones per empresa.

Si feim una comparativa del volum de negoci del sector comerç del 2008 (darreres dades) amb les dades del 2005, constatarem un increment de la xifra d'un 29,73%, i aquest fet es produeix per l'increment del volum de negoci en el subsector del comerç al detall, en què ha crescut un 54,16%, mentre que al subsector del comerç a l'engròs ha crescut un 18,72%, i en el de l'automoció ha obtingut un decreixement d'un 7,22%.

10.1.

INTRODUCCIÓ

Aquest capítol, dedicat a l'anàlisi del sector del comerç, s'estructura en quatre grans blocs. En el primer s'aborda l'anàlisi des d'un punt de vista estructural. Així, s'estableix una mesura del sector comercial en relació amb la resta de sectors econòmics pel que fa al nombre d'empreses registrades. A més, per copsar el pes de l'activitat comercial també es recorre a les dades que cada any publica La Caixa amb l'Anuari Econòmic d'Espanya, gràcies a les quals és possible observar el detall de l'activitat comercial per tipus de comerç.

El bloc central d'aquest capítol fa referència als principals agregats del sector del comerç i es basa en l'explotació de l'Enquesta anual de comerç que cada any publica l'INE i que està vinculada a l'Enquesta de serveis⁶⁵. En aquest cas, les dades corresponen a l'any 2008. Aquesta enquesta pren com a referència la classificació nacional d'activitats econòmiques (CNAE 93), de manera que el conjunt de l'activitat comercial queda compresa en tres grans branques d'activitats:

- Venda, manteniment i reparació de vehicles de motor, motocicletes i ciclomotors; venda al detall de combustible per

⁶⁵ Vegeu *Enquesta de serveis a les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, IBESTAT, INE, Palma, 2008 i l'apartat 8.1 d'aquest capítol.

a vehicles de motor (en endavant, venda, manteniment i reparació de vehicles).

- Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, llevat de vehicles de motor i motocicletes (en endavant, comerç a l'engròs).
- Comerç al detall, llevat de comerç de vehicles de motor, motocicletes i ciclomotors; reparació d'efectes personals i estris domèstics (en endavant, comerç al detall).

En el tercer bloc s'enfoca l'anàlisi del sector del comerç des d'un vessant més conjuntural i, a partir de l'índex de comerç al detall que publica l'INE, s'estudia l'evolució més recent del sector, tant en termes d'activitat com d'ocupació.

10.2.

ESTRUCTURA EMPRESARIAL DEL SECTOR COMERCIAL

A les Illes Balears, l'any 2010, segons el Directori Central d'Empreses (DIRCE) que elabora l'Institut Nacional d'Estadística (INE), hi havia un total de 18.345 empreses dedicades a l'activitat comercial. Aquesta dada representa, en valor absolut, un descens més marcat del nombre d'empreses del sector del comerç respecte a l'any anterior, quasi un 300%. Des de l'any 2004, hi ha hagut un descens de 3.319 empreses, això és una disminució de més del 15% en sis anys (Hem agafat el valor del exercici 2004 perquè a partir d'aquest any el sector del comerç ha començat un decreixement en quan a nombre d'establi-

ments, incrementat en aquest darrer any 2010 de forma exponencial).

Si es compara amb la resta de sectors econòmics, s'observa que l'activitat comercial l'any 2010 ha concentrat el 20,48% del total d'empreses que hi havia a les Illes Balears. A més, dins el sector dels serveis, l'activitat comercial ha representat el 27,20%. Aquest any 2010 es dona la paradoxa que tant sols és el sector de serveis incrementa el percentatge (molt insignificant) del nombre d'empreses, un 0,78%, mentre que tots els altres sectors disminueixen els percentatges de manera molt considerable, tant la indústria que l'any anterior fins i tot l'havia incrementat, com el sector de la construcció que segueix en la caiguda des dels darrers dos anys. Els percentatges de davallada són del 8,70% al sector industrial i del 8,32% al sector de la construcció. Quant al propi sector del comerç, aquesta disminució es d'un 3,23%.

També destaca que cada empresa de la branca del comerç presentàs una mitjana d'1,22 locals, per a un total de 22.401 locals comercials. Cal destacar en aquest apartat que s'ha produït una davallada de 1.181 locals respecte a l'any anterior, i, en canvi, la mitjana de locals de comerç per empresa s'incrementa un 0,01, fet que ens indica que la desaparició de comerços ve donada per aquells que tant sols tenen un local comercial. Aquesta ràtio, però, es manté com la més elevada de tots els sectors, la qual cosa és indicativa de l'alt grau de sucursalització del món del comerç. [\(Vegeu el quadre AI-57\).](#)

L'índex comercial que elabora La Caixa i que, en base a la recaptació de l'impost

d'activitats econòmiques (IAE), reflecteix el pes relatiu de l'activitat comercial respecte del total de l'Estat espanyol, referit en aquest cas a l'any 2008, era de 2.134; és a dir, que l'activitat comercial a les Illes Balears representava el 2,14% de l'activitat comercial arreu de l'Estat espanyol. L'activitat comercial de caire minorista tenia una posició relativa millor que la del comerç a l'engròs. D'altra banda, hem de comentar el canvi de tendència que constatarem enguany, donat que per primera vegada i des de l'any 2003, en què el pes de l'activitat comercial anava disminuint, aquest any 2008 s'ha produït un augment que trenca aquesta tendència, si bé encara se situa per sota del pes demogràfic i del pes econòmic general que tenien les Illes Balears en el context espanyol. [\(Vegeu el quadre AI-58\).](#)

L'any 2010, el 66,48% de les empreses comercials es dedicaven al comerç al detall, mentre que el 23,88% ho feien al comerç a l'engròs, i el 9,65% eren empreses del subsector de venda, manteniment i reparació de vehicles. La pronunciada disminució del nombre d'empreses comercials experimentat el 2010 que hem assenyalat més amunt és atribuïble exclusivament a la disminució del nombre d'empreses dedicades al comerç al detall (-3,23%), amb 613 empreses menys que l'any 2009 i 3.319 menys que l'any 2004. [\(Vegeu el quadre AI-59\).](#)

Si ens fixam en el nombre d'assalariats de les empreses comercials, veim com el 46,02% de les empreses no registrava cap persona assalariada, mentre que el 44,99% tenien d'un a cinc assalariats, i el 7,71% en tenien de sis a 19. A partir de 20 treballadors els percentatges cauen a

nivells poc significatius. El comerç al detall era el grup d'activitat que presentava globalment un menor nombre d'assalariats per empresa, mentre que les empreses que es dedicaven a la venda, manteniment i reparació de vehicles eren les que més persones assalariades ocupaven per empresa.

També convé parar esment en la superfície mitjana dels establiments comercials i en les diferències que s'hi observaven segons el tipus d'activitat. En aquest cas, la font d'informació és l'Anuari Econòmic d'Espanya que publica La Caixa, segons el qual el nombre d'activitats comercials es dedueix a partir de les llicències de comerç subjectes a l'IAE.

El nombre d'establiments comercials, dels quals no hi ha informació censal, es dedueix a partir del nombre d'activitats econòmiques (malgrat que un establiment comercial pot tenir una o diverses activitats). Així, el 2009 hi havia a les Illes Balears 27.168 establiments comercials, el 7,41% menys que el 2008, quan fins a 2008 sempre havia anat creixent, i l'any passat es va produir una petita davallada en comparació amb aquest any 2009. Parlem de 3.865 activitats comercials a l'engròs i de 23.303 activitats comercials al detall. Cal destacar, respecte a l'any anterior, que el comerç a l'engròs ha sofert una disminució d'un 10,07%. L'any 2008 respecte al 2007 no va sofrir cap variació; per tant, aquest any 2009 no podem donar tot el pes de la disminució al comerç al detall, ja que en percentatge aquest ha disminuït un 6,95%, si bé en valors absoluts hi ha hagut una desaparició o tancament de 1.740 establiments de comerç al detall. [\(Vegeu el quadre AI-60\).](#)

Durant el període 2002-2009 el nombre d'establiments comercials a l'engròs va créixer el 9,12%, mentre que els de comerç al detall varen créixer el 12,9%. El comerç al detall de productes d'alimentació va créixer el 14,60%, el de productes de no-alimentació va créixer el 12,30%, mentre que el comerç mixt va créixer el 12,00%. Bona part d'aquest increment és imputable a l'exercici 2004, i a partir d'aquí el creixement és els altres anys molt més moderat, fins que arribam a l'any 2007, i a partir d'aquest any es va produït una disminució contínua; és a dir, que es constata la realitat de la crisi econòmica que estam patint. [\(Vegeu el quadre AI-61\).](#)

En conjunt, els establiments de comerç al detall tenien una superfície mitjana de 114,07 m² per establiment, quan la mitjana de l'any 2007 era de 117 m² i la de l'any 2008 era de 118,37 m². Això ens mostra que els establiments que han tancat durant aquest darrer any eren majoritàriament de grandària superior a la mitjana i d'un sol establiment, donat que el percentatge de mitjana de superfície ha davallat i, en canvi, la mitjana d'establiments s'ha incrementat lleugerament. D'entre aquests, els establiments l'activitat principal dels quals era la distribució de productes d'alimentació eren els de menor superfície mitjana, amb 63,60 m²; els comerços que no eren d'alimentació (vestit i calçat, llar i d'altres) ocupaven de mitjana 129,70 m²; per altra banda, el comerç mixt (grans magatzems, hipermercats, magatzems populars, mercats i comerç ambulat, i d'altres) era el que disposava d'establiments més grans, amb 187,22 m² de mitjana. Cal destacar que el 2009 hi va haver una disminució de grandària mitjana en tots els tipus de comerç. [\(Vegeu el quadre AI-62\).](#)

La superfície total del comerç al detall va experimentar, entre 1999 i 2009, un increment del 21,80%, i, si fins al 2008 era el sector de l'alimentació que manifestava aquest increment de forma més accentuada, l'any 2009, a causa de la disminució de superfície comercial en l'alimentació i una caiguda no tant marcada en el sector de la no-alimentació, els percentatges d'increment respecte al 1999, s'han situat en un 24,89% en alimentació i en un 24% en no-alimentació, i és insignificant l'evolució pel que fa a la superfície comercial del comerç mixt. [\(Vegeu el quadre AI-63\).](#)

10.3.

ELS CENTRES COMERCIALS

Durant el 2009 el nombre de centres comercials a les Illes Balears es va mantenir estable. Tot i això, al llarg de l'any el total de la superfície bruta arrendable va sofrir una lleugera disminució, però gens destacable, i passà a ser de 178.940 m², aproximadament 220 m² menys que l'any anterior. La superfície mitjana era així de 19.882 m², mentre que la densitat de centres comercials de les Illes Balears (dia 31 de desembre de 2009) era de 163 m² per cada 1.000 habitants, una xifra inferior als 283 m²/1.000 hab. de l'Estat espanyol. [\(Vegeu el quadre AI-64\).](#)

Aquí hem de tenir en compte el fet de l'aprovació de la nova llei de comerç, que si bé té un caire més liberalitzador per l'adaptació a la Directiva de Serveis de la CEE, el cert és que encara no s'ha traduït

en un major nombre d'establiments, a causa de l'escàs marge de temps que ha transcorregut. Serà una dada a tenir en compte, en properes anàlisis, l'efecte de la Directiva de Serveis en l'entrellat comercial de la nostra comunitat.

10.4.

PRINCIPALS MACROMAGNITUTS DEL SECTOR COMERCIAL

Segons les dades de la comptabilitat regional d'Espanya (INE), el PIB generat pel sector del comerç a les Illes Balears l'any 2008 va ser de 2.274,2 milions d'euros, xifra que representa el 8,4% del PIB de les Illes Balears i que el converteix en el quart sector d'activitat de la nostra economia, només darrere de l'hostaleria (19,7%), les activitats immobiliàries (16,7%) i la construcció (9,6%). A Espanya, té un pes del 9,6%.

10.4.1. GRANS TRETS DEL SECTOR DEL COMERÇ A LES ILLES BALEARS I A L'ESTAT ESPANYOL

La productivitat en el sector del comerç a les Illes Balears, entesa com l'aportació de cada persona ocupada a la generació de rendes de les empreses, va ser l'any 2008 de 30.900 euros. Si la comparem amb la de l'any 2006, aquesta va ser de 26.338 euros, cosa que ens indica que en dos anys la productivitat que genera cada treballador del sector a les Balears ha tengut un increment positiu de més de 4.500 euros, i representa 17,32 euros d'augment. Ara bé, si feim

una comparació amb l'any anterior, el 2007 (inici de la recessió), no existeix tal increment, sinó que es produeix una disminució lleugera de 200 euros en la productivitat en el sector comercial. Però on es produeix aquesta davallada de la productivitat és en el subsector de l'automoció, fonamentalment, i també en el del comerç a l'engròs. Contràriament, en el subsector del comerç al detall hi va haver una major productivitat per càpita el 2008 respecte al 2007 de 600 euros, que va donar peu al fet que la reducció en l'índex global de tot el sector comercial no fos tan marcada. (Vegeu el quadre I-76).

També hem de comentar que durant el període 2007-2008 es va produir un increment del salari mitjà en 700 euros de mitjana, i que aquest increment va ser conseqüència d'augmentos en cadascun dels subsectors comercials, cosa que va fer incrementar per analogia el cost laboral unitari el 2008 en 900 euros respecte a l'any anterior.

També observam un decreixement any rere any de la generació de valor afegit a partir de la producció, ja que, en termes globals, durant el 2008 va ser del 60%, mentre que l'any 2007 havia estat del 62%. Aquest descens es va produir, fonamentalment, en els subsectors de l'automoció i del comerç a l'engròs. Contràriament, el comerç al detall es va mantenir estable respecte al 2007.

Quant a la taxa de despesa de personal, aquesta es va incrementar en més de tres punts respecte a l'any anterior, i va passar del 58,6% al 61,8% en termes globals del sector comerç. El subsector que més va

influir en el fet que això sigui així va ser el de l'automoció, que va passar d'un 67,3% el 2007 al 79,1% el 2008.

Si analitzam l'estabilitat en l'ocupació del darrer període, ens trobam que s'hi produeix un descens del 59,4% l'any

2007 al 58% el 2008, la qual cosa és lògica perquè hi ha un major nombre de persones que estan a l'atur, però on més s'accentua aquesta davallada és en el subsector del comerç a l'engròs que va passar del 66,5% al 62,9%, més de 3,5 punts de diferència.

QUADRE I-76 PRINCIPALS COEFICIENTS DEL SECTOR DEL COMERÇ SEGONS EL TIPUS D'ACTIVITAT (2008)

	Venda de vehicles de motor	Comerç a l'engròs	Comerç al detall	Total
Persones ocupades per empresa	4,8	5,3	3,7	4,2
Productivitat (euros)	28.900	37.300	28.200	30.900
Salari mitjà (euros)	17.600	19.000	12.500	15.000
Cost laboral unitari (euros)	19.100	22.900	24.000	19.100
Taxa de valor afegit	48,0%	57,7%	64,6%	60,0%
Taxa de despeses de personal	79,1%	64,4%	57,0%	61,8%
Taxa d'assalariats	82,0%	83,8%	72,1%	76,6%
Taxa d'estabilitat en l'ocupació	67,6%	62,9%	54,0%	58,0%
Taxa d'ocupació femenina remunerada	12,9%	24,3%	50,4%	38,9%
Taxa d'externalitat en l'ocupació	1,7%	1,6%	1,1%	1,3%

Font: INE. Enquesta anual de comerç.

QUADRE I-77 PRINCIPALS MACROMAGNITUDS DEL SECTOR COMERCIAL SEGONS EL TIPUS D'ACTIVITAT, UNITAT DADES ECONÒMIQUES EN MILERS D'EUROS (2008)

	Venda de vehicles de motor	Comerç a l'engròs	Comerç al detall	Total
Nombre d'empreses	1.702	4.383	12.632	18.717
Nombre d'establiments	1.953	5.093	16.192	23.238
Volum de negoci	1.376.021	5.039.445	6.407.658	12.823.124
Valor de la producció a preus bàsics	488.292	1.501.746	2.054.955	4.044.994
VAB a preus bàsics	234.175	865.877	1.326.564	2.426.616
Remuneració d'assalariats	185.221	557.420	756.543	1.499.184
Consums intermedis	254.118	635.869	728.391	1.618.378
Excedent brut d'explotació	47.538	309.928	558.858	916.323
Població ocupada el 30/09	8.270	23.973	49.226	81.469

Font: INE. Enquesta anual de comerç.

QUADRE I-78. PRINCIPALS RESULTATS D'EXPLOTACIÓ DEL SECTOR DEL COMERÇ SEGONS EL TIPUS D'ACTIVITAT (2008)

	Venda de vehicles de motor	Comerç a l'engròs	Comerç al detall	Total
Ingressos d'explotació	1.407.797,40	5.118.875,00	6.546.597,30	13.073.269,80
Volum de negoci	1.376.021,00	5.039.445,10	6.407.657,70	12.823.123,80
Altres ingressos d'explotació	31.776,50	79.429,90	138.939,60	250.145,90
Despeses d'explotació	1.372.864,90	4.873.260,10	6.056.212,20	12.302.337,20
Consum de matèries primeres i uns altres aprovisionaments	130.448,20	53.927,10	39.541,60	223.916,90
Consum de mercaderies	919.110,70	3.614.409,20	4.487.039,80	9.020.559,60
Treballs realitzats per altres empreses	19.184,40	83.159,10	53.487,90	155.831,40
Despeses de personal	185.221,40	557.419,80	756.542,60	1.499.183,80
Despeses en serveis exteriors	102.285,90	495.035,50	620.241,40	1.217.562,80
Altres despeses de gestió	2.199,20	3.747,10	15.119,70	21.066,00
Dotació per a amortitzacions	14.415,20	65.562,20	84.239,10	164.216,60
Inversions en actius materials	19.356,60	103.296,00	91.813,20	214.465,80
Adquisició d'immobilitzat material	38.269,60	119.952,60	110.720,00	268.942,20
Vendes d'immobilitzat material	18.912,90	16.656,60	18.906,90	54.476,50

Font: INE. Enquesta anual de comerç.

10.4.2. ANÀLISI DEL SECTOR DEL COMERÇ A LES ILLES BALEARS

Segons es desprèn de les dades de l'enquesta, el sector del comerç va moure l'any 2008 una xifra de negoci de 12.823 milions d'euros (quasi dos milions més que l'any anterior, exactament 1.868 milions d'euros). Aquest indicador ens informa que l'any 2008 el sector comerç encara no patia la crisi econòmica i havia incrementat la xifra de negoci a les Balears un 17%. (Vegeu els quadres I-77 i I-78).

D'aquesta manera, el valor de la producció agregada va ser de 4.045 milions d'euros i gairebé el 62% d'aquesta producció va generar un valor afegit, distribuït entre

quasi el 62% de despeses de personal i el 38% d'excedent brut d'explotació. Hem de comentar que es va produir un increment de dos punts pel que fa a les despeses de personal respecte a l'any anterior.

Si l'any 2007 era el comerç a l'engròs el que generava més negoci respecte als altres dos subsectors, l'any 2008 la tendència va canviar i va ser el comerç al detall el que va generar quasi el 50% (l'any 2007 era del 42%) de la xifra de negoci del conjunt del sector, mentre que el comerç a l'engròs i l'automoció en representaven el 39% i el 10,7%, respectivament. Cal tenir en compte que l'any 2007 aquests darrers dos subsectors del comerç en representaven el 43% i el 15%; per tant, la davallada

és significativa i podem assegurar que on es va notar primer la crisi econòmica va ser en els subsectors del comerç a l'engròs i el de venda de vehicles de motor. En canvi, pel que fa al valor de la producció, el pes del comerç al detall va ser gairebé del 51%, que comporta un increment de quasi cinc punts respecte a l'any anterior.

Aquesta mateixa pauta de major pes aquest any 2008 del comerç al detall es manté en relació amb el valor afegit generat a partir del procés productiu, i novament el comerç al detall és el responsable en aquest cas de més del 54,7% del valor afegit del sector comerç (percentatge superior en més de sis punts respecte a l'any 2007 que arribava al 48%). Així, el comerç al detall va obtenir com a resultat de la seva producció el 65% de valor afegit, percentatge que es va reduir en el cas del comerç a l'engròs i l'automoció al 58% i al 48%, respectivament.

La distribució del valor afegit també va ser molt desigual entre els diferents subsectors. Mentre que el comerç al detall distribuïa pràcticament en un diferencial més reduït el valor afegit entre despeses de personal del 57%, el comerç a l'engròs i l'automoció varen haver de respondre d'unes despeses de personal relativament molt més importants, 64,4% i 79,1%, respectivament.

Una dada a tenir en compte en l'anàlisi és la taxa d'ocupació femenina. Pel que fa al comerç al detall aquesta taxa sempre ha estat molt elevada i l'any 2008 es va estabilitzar després que hagués patit una disminució l'any 2007 respecte al 2006, quan va passar del 62% al 50%. Pel que

fa als altres dos subsectors, l'automoció i el comerç a l'engròs, la variació de la taxa d'ocupació femenina no és significativa i es manté en les mateixes proporcions que els anys anteriors.

Els valors de l'externalització de l'ocupació en el sector comerç és encara pràcticament nul·la, i vénen donats per la pròpia tipologia del sector en qüestió.

El nombre de persones ocupades en el sector del comerç va ser el 2008 de 81.470 en dades de valor de finals d'octubre. Si n'observem el comportament per subsectors, veim que més del 60% del personal que fa feina al sector comerç treballa al comerç al detall, mentre que els de comerç a l'engròs automoció representen 29,5% i 10,5%, respectivament. La taxa d'ocupació fixa està al voltant del 72,14%. Observem una dada curiosa, en el sentit que el percentatge de dones és similar al d'homes, ja que es produeix una inversió de sexes segons el subsector del qual parlem. En el subsector del comerç al detall el percentatge de personal femení és molt alt i el contrari es produeix en els subsectors del comerç a l'engròs i automoció. (Vegeu el quadre I-79).

Una dada a tenir en compte és l'estabilitat de l'ocupació del 2008, que segueix un procés a la baixa respecte al darrer any 2007 (quan es comencen a donar els primers indicis de la crisi econòmica internacional). La taxa d'assalariats disminueix respecte a l'any anterior, però encara és superior a l'any 2006; en canvi, la taxa d'estabilitat en l'ocupació segueix la tendència a disminuir de forma molt preocupant en passar del 72% l'any 2006 a no arribar al 60% l'any 2007, i aquest any

QUADRE I-79 DADES D'OCUPACIÓ DEL SECTOR COMERÇ SEGONS EL TIPUS D'ACTIVITAT (2008)

	Venda de vehicles de motor	Comerç a l'engròs	Comerç al detall	Total
Personal ocupat	8.270	23.973	49.226	81.470
Personal remunerat	6.990	21.019	37.465	65.474
Personal fix	5.594	15.066	26.573	47.233
Personal fix homes	4.707	10.712	7.988	23.407
Personal fix dones	887	4.355	18.585	23.826
Personal eventual	1.189	5.033	8.924	15.146
Personal eventual homes	1.010	3.556	2.726	7.292
Personal eventual dones	180	1.476	6.198	7.854
Personal no remunerat	1.280	2.955	11.761	15.996
Personal no remunerat homes	1.227	2.421	5.369	9.018
Personal no remunerat dones	53	533	6.392	6.978

Font: INE. Enquesta anual de comerç.

2008 és d'un 58%. Aquesta davallada ha tengut incidència en els tres subsectors, però és en el sector del comerç al detall on la incidència és més marcada any rere any.

10.5.

EVOLUCIÓ CONJUNTURAL DEL COMERÇ AL DETALL

A l'hora d'analitzar l'evolució més recent del comerç al detall disposam de la informació que proporciona l'Enquesta de conjuntura de comerç al detall, publicada mensualment per l'INE. L'índex de comerç al detall en base 2005 ens mostra l'evolució de les vendes del comerç al detall, les quals varen decaure durant el 2010 un 1,78% a les illes Balears. Quant a la mitjana d'Espanya, es va produir un creixement del 0,7%. [\(Vegeu el quadre AI-65\).](#)

Quant a l'índex d'ocupació per comunitats autònomes, ens adonam que un any més les Illes Balears són capdavanteres en la destrucció de llocs de feina en el sector del comerç al detall, respecte la mitjana de la resta de les comunitats autònomes. L'any 2010 la variació respecte l'any anterior a les Illes Balears fou de -2,26%. Observi's que des de l'any 2007 s'està produint una davallada molt important (conjuntament amb les Canàries), mentre que a la resta de comunitats també han sofert una davallada respecte a l'any anterior. Però hem de considerar que fins aleshores el comportament de la resta de les comunitats en aquest sentit era millor. [\(Vegeu el quadre AI-66\).](#)

Si analitzam l'estructura laboral del sector comercial, veim com l'estabilitat de l'ocupació va ser del 77,6%, i es va produir un canvi de tendència quant a la diferència d'estabilitat amb els treballadors de les petites empreses respecte a les grans empreses.

És significatiu el fet que aquest decreixement es produeix en els dos arxipèlags; és a dir, a les Canàries i les Balears, si bé també hem d'afegir-hi les comunitats autònomes d'Andalusia, Múrcia, el País Basc i La Rioja.

Al llarg del 2010 el comerç al detall va marcar, per segona vegada des que es fan aquests estudis, la variació interanual negativa des de gener a desembre en tots els mesos, excepte març, agost i novembre, fet que dona més força a la situació de crisi generalitzada d'aquest sector a les Balears, si bé la davallada no ha estat tan pronunciada com l'any anterior, que va ser d'un 10%. [\(Vegeu el quadre AI-67 i el gràfic AI-15\).](#)

L'ocupació en el comerç al detall va créixer durant el 2010 l'1,09%, set dècimes més que en l'àmbit de l'Estat espanyol, on l'ocupació també va créixer el 0,35%. En l'anàlisi del índex d'ocupació durant l'any 2010 de les Balears respecte a l'Estat Espanyol, aquest sempre és més negatiu per a les Balears que per a la resta de l'Estat, a excepció del mes de juliol i agost, cosa que explica clarament que aquest darrer any només els dos mesos forts de la temporada d'estiu varen ajudar al comerç a donar una dada positiva respecte al conjunt de l'Estat. En termes de la variació mensual interanual de l'índex d'ocupació a les Balears, cal destacar una variació negativa per a tots els mesos de l'any. [\(Vegeu el quadre AI-68 i el gràfic AI-16\).](#)